Rok VI^ty. Nr. 36.

Szkółka niedzielna

Módl się i pracuy, a będziesz szczęśliwym.

Leszno. — *Niedziela szesnasta po Zielonych świątkach*, dnia 4. Września 1842.

Religia.

Czytanie z listu św. Pawła do Efezów z Rozdziału trzeciego.

Bracia! proszę was, abyście nie ustawali w uciskach moich za was, która iest chwała wasza. Dla tego klękam na kolana moie ku Oycu Pana naszego Iezusa Chrystusa, z którego wszelkie oycowstwo na niebie i na ziemi iest nazywane, aby wam dał wedle bogactw chwały swoiéy, żebyście byli mocą utwierdzeni przez ducha iego we wnętrznego człowieka, aby mieszkał Chrystus przez wiarę w sercach waszych, w miłości wkorzenieni i ugruntowani, żebyście mogli poiąć z wszystkimi świętymi, która iest szerokość i długość i wysokość i głębokość, i poznać przewyższaiącą naukę, miłość Chrystusową; abyście byli napełnieni wszelakiéy zupełności bożéy. A temu, który mocen iest wszystko daleko obficiéy uczynić, niż prosimy, albo rozumiemy, wedle mocy, która w nas skutecznie robi, Iemu chwała w kościele i w Chrystusie Iezusie na wszystkie rodzaie wieków. Amen.

Obiaśnienie.

O iakichto uciskach swoich wspomina święty Paweł, gdy mówi: proszę was, abyście nie ustawali w uciskach moich.

Paweł św. list swóy do Efezów pisał z Rzymu, z więzienia, do którego za to był wtrącony, iż opowiadał naukę Iezusa Chrystusa; cierpiał więc dla Iezusa, co nie było żadną dla niego hańbą, owszem w oczach wszystkich prawowiernych wielkim zaszczytem.

Ale czemu wyraża się, że za nich cierpi i że te Iego cierpienia są ich chwałą?

Ponieważ Apostół św. za to uwięzionym został, że opowiadał Ewanielią w państwie rzymskiém, którą i Efezom opowiadał; więzienie tedy Iego będąc chwałą dla niego przed Bogiem i wiernymi, było zarazem chwałą i dla Efezów, że ie znosił dla ich wiary. Przez to pociesza ich, aby się nie smucili i nie upadali na duchu, że jest w więzieniu: proszę was, abyście nie ustawali w uciskach moich za was, które są chwałą waszą.

Czy chętnie ponosił Paweł św. uciski więzienia?

Chętnie! bo ie ponosił za prawdę, za Boga, dla wiernych, dla tego w wesołości serca pada na kolana i modli się za wiernych kościoła efeskiego do Boga, Oyca wszego stworzenia, aby ich łaską swoią przenayświętszą utwierdzał w wierze i miłości. Ztąd dla nas ta ważna wypływa nauka, że kiedy nasi Pasterze, Nauczyciele, zasyłaią do Boga modły za

nas, my nawzaiem za nich modlić się powinniśmy.

Co rozumie Apostół przez ową miłość niezmierzoną, niezgłębioną Chrystusa, o którey mówi, że iest sama szerokość, długość i wysokość i głębokość, a którą pragnie, aby Chrześcianie poznali?

Przez nią rozumie tę miłość przedwiecznego Boga syna, którą ku nam ludziom przez to pokazał, że z niepoiętego przywiązania ku nam zstąpił z nieba na ziemię, stał się człowiekiem i umarł na krzyżu dla naszego zbawienia. Miłość ta tak iest obszerna, tak niezmierzona, tak wysoka, tak głęboka, że rozum ludzki ogarnąć iéy nie zdoła. Ci zaś, co się staraią tę miłość dokładnie poznać, o ile to ludzkiemi siłami zdołaią, nawzaiem muszą się koniecznie poczuwać do miłowania nadewszystko Tego, który nas tak umiłował, to iest: Boga Oyca Iezusa Chrystusa, i Iezusa Chrystusa, Syna Boga i człowieka, Zbawiciela naszego i Odkupiciela.

A czego życzy Paweł św. wiernym, gdy mówi: abyście byli napełnieni wszelakiéy zupełności bożéy?

Przez te słowa życzy z naywiększém pragnieniem wiernym, aby byli pełni wiary, nadziei i miłości ku Bogu, i żeby li tylko dla chwały Boga i Iezusa żyli i pracowali, która to chwała i Iego nayszczerszém iest życzeniem, którem kończąc to mieysce swego listu, woła: „a Temu, który mocen iest wszystko obficiéy uczynić nad to, o co go prosimy, albo co rozumimy, wedle mocy, która w nas skutkuie; Iemu chwała w kościele i w Chrystusie Iezusie na wszystkie rodzaie wszystkich wieków.

Taką to miłością Boga i pragnieniem rozszerzenia chwały Iego pałaiąc Paweł św., nie zważał ani na prześladowania, ani chłostania, ani kamienowania, ani na więzy! Bogiem żył i dla Boga żył, a iakim duchem On tchnął, takim starał się, aby i Iego duchowne dziatki, przez niego do Chrystusa nawróceni, tchnęli. W miłości Boga i Iego chwale znaydował ulgę w cierpieniach.

Zbliżmy się więc i my, naymilsi Bracia! korném sercem do Boga Oyców naszych; przeymiymy się Iego niepoiętą miłością, dla Niego żyimy, w Nim żyimy, a naydotkliwsze wypadki mniéy nam dokuczać będą. Amen.

Iako święta święcić?

„Odpocząć od każdéy pracy i roboty cielesnéy, a zwłaszcza od złości, a udać się na wszelakie uczynki dobre. Bo nie masz żadnéy gorszéy a cięższéy roboty, iako iest źle czynić. Abowiem nie na piiaństwa, nie na przechadzki, nie na tańce, nie na zbytki święta są ustanowione. I prawdziwie napisał Augustyn św., że lepiéyby snać w święto orać niźli skakać, acz oboie nie dobre. Ale osobliwie Kościół rozkazuie, abyśmy w każde święto, ułacniwszy się, a szedłszy do kościoła, z wielkiém nabożeństwem Mszy świętéy zupełnéy wysłuchali i Sakramentów na zbawienie nasze ustanowionych, ku uleczeniu dusz naszych, często używali; grzechów swoich często się spowiadali, i nayświętszy Sakrament ciała i krwi pańskiéy często przyimowali; słowa bożego z pilnością słuchali; w modlitwie, w dziękczynieniu, w bogomyślnościach a w miłosiernych uczynkach wszystek dzień strawili; ubogim a niedostatecznym iałmużnę dawaiąc, chore nawiedzaiąc, smętne pocieszaiąc. Tak iako nam w dzisieyszéy Ewanielii przykład z siebie Pan dać raczył, który oto, iakośmy słyszeli,

w dzień sobotny i chorego człowieka uzdrowił, i znamienite kazanie przy stole uczynił i nauczył prawdziwego soboty święcenia; okazuiąc, iż się nie gwałcą święta dobrze czyniąc, ale źle czyniąc.“

Rozmaitości.

Użytki z iałowcu.

Z Z. g.

Iałowiec pospolity, dobrze każdemu znany, zaleca się wybornemi własnościami w gospodarstwie. W Inflantach, Estonii, Finlandyi i Kurlandyi używaią: 1. Igliwia z iałowcu zamiast kadzidła, dla wypędzenia z izb niezdrowego powietrza. 2. Wodę do warzenia piwa używaną odgotowuią z gałązkami iałowcowemi, co nietylko piwu smak przyiemny daie, lecz nad to czyni ie zdrowém, pędząc mokrz. 3. Naczynia do mleka wypłokuią wodą z iałowcem warzoną, a to dla utrzymania ich w czystości, iako i dla nadania mleku dobrego smaku. 4. Z drzewa iałowcowego robią naczynia do nabiału. 5. W oborze iest iałowiec rzeczą prawie nieodzowną. Ciepły napóy, który się doynym krowom daie, zaprawiaią wodą iałowcową dla pomnożenia mleka. Podobnież poią niekiedy owce tym odwarem. 6. Iagody iałowcowe zamykaią żywiczny i aromatyczny oléy, który służy do rozmaitych potrzeb. 7. W wielu mieyscach piią zamiast herbaty doyrzałe iagody iałowcowe, czarne, albo ciemno niebieskie, utłuczone i wrzącą wodą w imbryku nalane. One bowiem maią własność czyszczenia krwi, pędzenia mokrzu i łagodne robią rozwolnienie, a smak ich nie iest odrażaiący. 8. Ususzone iagody iałowcowe i upalone, używane iak kawa, maią własność rozwalniania, osobliwie kiedy kto na kamień lub podagrę cierpi. Uważaią także, że iagody te są rozgrzewaiące, rozdzielaiące, rozmiękczaiące pot i mokrz pędzące. 9. Z iałowcu warzą zdrowe i smaczne piwo, którego sposób robienia następuiący: 30 funtów czystych iagód iałowcowych utłuc trzeba w moździerzu tak, żeby żadna iagoda całą nie została; wsypać do kadzi przygotowanéy iak do warzenia zwyczaynego piwa; potém półtrzecia wiadra wody nalać zimnéy, i nakrywszy, zostawić przez 24 godzin. A gdy się soki z iagód wysączą, ściąga się woda z kadzi za pomocą kurka, warzy się w kotle, pilnie odszumowuiąc, żeby piwo nie dostało gorzkiego smaku. Skoro się przyprawa odgotuie i odszumuie, bierze się iéy małą ilość i w takowéy stósowną ilość chmielu w osobném naczyniu gotuie, a potém na powrót do kotła wlewa. Gdy płyn ten ostygnie tak, że iuż tylko letni będzie, dodaie się drożdży, i zostawia, żeby dobrze wyrobił. Po należytém wyrobieniu, zlewa się do beczek, dodaie się cokolwiek karuku dla wyklarowania i dobrze się szpuntuie. Piwo iest dobre, ale długo stać nie może, bo kwaśnieie. 10. Gotuiąc odwar z iałowcu, dopóki się nie zgęśnie, otrzymuiemy słodki syrop, w bólach piersi bardzo pomocny. 11. Zostawuiąc przyprawę bez chmielu, tylko z drożdżami, aby wyrobiła, i zlewaiąc ią do gorzałczanego kotła, będziemy mieli bardzo zdrową i smaczną wódkę. 12. Po odeyściu wódki, osadza się na niéy oléy w perłach, który się czystą bawełną zbiera i do szklanki wyciska. Iedna kropla tego oleiu do wódki wpuszczona, daie iéy wyborny smak i rozgrzewa przeziębione ciało. 13. Z drzewa iałowcowego wypala się oléy, którego wieśniacy używaią przeciwko na-

ruszeniu paraliżem, oraz do leczenia ran, i na biegunkę. 14. Z korzenia młodego iałowcu, oraz drzewa wysuszonego, delikatne heblowiny, podobnie iak herbata używane, pomagaią na boleści piersi i członków. W Niemczech używaią iałowcu: *a*, W ogrodach do sadzenia żywych płotów. *b*. Młode wyrostki odcięte, używane na laski, biczyska, gałęzie, na faszyny. *c*. Iagody iałowcowe rozmaitym sposobem przyprawiaią do sosów, do solenia, kadzenia, i wzmacniaiących infuzyi, do spirytusu i wódki, do wędzenia mięsa. *d*. W Hollandyi robią z iagód iałowcowych tak nazwaną wódkę *Genievre*, która iest znaczym handlu przedmiotem. *e*. Iagody iałowcowe służą wielkiéy liczbie leśnych ptaków za pokarm, oraz za ponętę do ich łapania. *f*. Nakoniec używane iak herbata, czyszczą piersi i żołądek z flegmy, ściągaią nieczystości, ułatwiaią odchód zapchanych ostrości i t. p.